

ŽIVOT I PISANA DJELA FRA TIHOMIRA ZUBCA (1918. – 1945.)

Između brojnih hercegovačkih franjevaca koji su pisali, izgleda da fra Tihomir Zubac zauzima posebno mjesto. Počeo je pisati kao sjemeništarač na Širokom Brijegu a prestao kao bogoslov u Mostaru. Njegov književno-znanstveni opus stvoren je, čini se, u dilemi kojim putem poći: pisati pripovijesti ili povijesne članke. Kad se odlučio na proučavanje povijesti, onda se koleba između nacionalne i franjevačke. I kad se odlučio za proučavanje i pisanje franjevačke povijesti, konačno odlazi za župnog pomoćnika u Grude i, moglo bi se reći, tek što poče živjeti prekide se njegova životna nit.

Život

Rodio se 25. siječnja 1918. u Gradničima ¹ u obitelji Jure i Anice rođ. Primorac. Osnovnu školu pohađao je i završio u rodnom selu. Nakon završene osnovne škole pošao je stopama starijeg brata fra Zdenka i stupio u franjevačku gimnaziju na Širokom Brijegu. U franjevački red ušao je na Humcu 4. srpnja 1935. Nakon završene godine novicijata i gimnazije studira bogosloviju u Mostaru. Za svećenika je zaređen u Mostaru 2. svibnja 1943. Po završetku bogoslovije odlazi za župnog pomoćnika u Grude. Umro je polovicom svibnja 1945.

Pisana djela

Prvu pripovijest napisao je kao gimnazijalac i objavio u Ruži, listu za zabavu i pouku, što ga je izdavala literarna sekcija društva "Polet". S vremenom se u njemu pokazuje posebna ljubav prema velikanima franjevačke i nacionalne prošlosti te je, osjećajući možda kratkoću svoga života, napisao sljedeće članke ²:

---

¹ U osobnom listu naveden je ovaj datum, a u Matičnoj knjizi hercegovačkih franjevaca stoji datum 26.V.1918. Na krštenju je dobio ime Tadija.

² Navedeni popis smo provjerili i upotpunili – dobrotom dr. Mladena Irošeka, Vere Humski i Tanje Radauš, na čemu im izražavamo zahvalnost – u Jugoslavenskom leksikografskom zavodu.

1934.

1. "Škrtac. Crtica iz seoskog života." Ruža, 11/1934., str. 15-17.
2. "Bijedna starica." Stopama otaca [almanah], 1/1934/35., str. 125. 1940.
3. "Fra Paškal Buconjić (prigodom 30-godišnjice smrti)." Hrvatska smotra, 8/1940., br. 11/12, str. 636-643.
4. "Andrijica Šimić, hajdučki vođa (1833.-1905.). Kralj gorskih klanaca." Hrvatska straža, 12/1940., br. 184., str. 5; 185,5 *Naslov nastavka: Tvrđava u Kopru i početak legendarne epopeje.
5. "Fra Grga Martić i fra Augustin Zubac. Međusobni odnošaj i značenje dvojice hercegovačkih franjevac." Hrvatska straža, 12/1940., br. 254, str. 4.

1941.

6. "Hajduk Andrijica Šimić (1833.-1905.)" Napredak [kalendar], 31/1941., str. 192-201.
7. "Zaboravljeni fra Martin Mikulić. Prigodom stogodišnjice rođenja. [S portretom]." Napredak [Sarajevo], 16/1941., br. 1, str. 2-4.
8. "Posljednji hercegovački vladar. (Uz devedesetu godišnjicu smrti Ali-paše Rizvanbegovića-Stočevića)." Hrvatska smotra, 9/1941., br. 4, str. 208-215.
9. "Kulturno stanje i politička djelatnost hercegovačkih Hrvata od okupacije (1878.) do aneksije (1908.)" Hrvatska smotra, 9/1941., br. 9/10, str. 502-516.

1942.

10. "Tomislav prvi Hrvatski kralj." Kršćanska obitelj, 25/1942., str. 9-10.
11. "Petar Krešimir IV kralj hrvatske slave i ponosa." Kršćanska obitelj, 25/1942., str. 39-40.
12. "Junački kralj Petar Svačić." Kršćanska obitelj, 25/1942., str. 76-77.
13. "Nasrtaji grčko-istočnjaka na Hrvate katolike u Bosni i Hercegovini za otomanske vladavine." Hrvatska smotra, 10/1942., br. 2, str. 92-103.
14. "Zrinski i Frankopan mučenici za našu slobodu." Kršćanska obitelj, 25/1942., str. 102-104.
15. + Otac fra Rudolf Mikulić, hercegovački franjevac." Katolički list, 93/1942., br. 34, str. 402-403. *Nekrologij 27. IX. 1897. + 16. IV. 1943.
16. "Stjepan Tomašević posljednji kralj Hrvatske krvi." Kršćanska obitelj, 25/1942., str. 138-139.

17. "Krsto Frankopan branitelj hrvatskog kraljevstva."
Kršćanska obitelj, 25/1942., str. 178-179.
18. "Pjesnik zemlje, patnje i ponosa. Seljak Hercegovac – Nikola Kordić.
[S portretom]." Hrvatska gruda, 3/1942., br. 79, str. 5.
19. "Ko je bio fra Luka Ibrišimović – Sokol." Kršćanska obitelj, 25/1942., str. 198-199.
20. "Recimo nešto o Jelačiću banu." Kršćanska obitelj, 25/1942., str. 215-216.
21. "Hrvatski velikani na prelomu devetnaestoga vieka. Nekoliko refleksija o
ljudima i događajima onoga vremena."
Hrvatsko pravo [Mostar], 1/1942., br. 34, str. 7.
22. "Uz dvadesetu godišnjicu smrti jednoga velikog čovjeka. Fra Didak Buntić
spasitelj hercegovačke djece u godini glada."
Hrvatski narod, 4/1942., br. 342, str. 9.
23. "Hrvatske seljačke škole u Hercegovini. [S portretom]." Nezavisna Država
Hrvatska, 2/1942., br. 10(43), str. 8. *O zaslugi fra Didaka Buntića
za seljačke škole u Hercegovini.
24. "Slava Eugenu Kvaterniku." Kršćanska obitelj, 25/1942., str. 228-229. 1943.
25. "Ko je naj sretniji na ovoj zemlji?" Kršćanska obitelj, 26/1943., str. 89-90.
26. "Ko dolazi?" Kršćanska obitelj, 26/1943., str. 136-137.
27. "Ulomak hercegovačke minulosti pred četvrt vieka: Seoba naše djece u
prekosavske krajeve pod vodstvom franjevca Didaka Buntića. [S portretom.]"
Hrvatsko pravo, 2/1943., br. 39, str. 3.
28. "Naši istaknuti politički radnici u razdoblju 1878.-1908. [S 1 portretom]"
Hrvatsko pravo, 2/1943., br.44, str.3. *O Fra (don) Franji Milićeviću.
29. "Ko je bio Ante Jukić (Veljko Obradov). [S portretom]."
Hrvatsko pravo, 2/1943., br. 46, str. 4.
30. "Uloga fra Radoslava Glavaša u našim otadžbinskim podhvatima.
[S portretom]." Hrvatsko pravo, 2/1943., br. 47, str. 12.
31. "K sto godišnjici rođenja prvog predsjednika H[rvatskog] P[jevačkog]
D[ruštva] Hrvoje fra Augustina Zubca. (Nacrt za oveću cjelinu.)
[S portretom]." Hrvatsko pravo, 2/1943., br. 49, str. 2. *
O životu i kulturno-prosvjetnom radu fra Augustina Zubca.
32. "Ivan Aziz Milićević. [S portretom]." Hrvatsko pravo, 2/1943., br. 51, str.4. *
O izdavačkom radu oko lista Osvit i drugom književnom radu.
33. "Prvi zborovođa H.P[jevačkog] D. 'Hrvoje' fra Ambro Miletić. [S portretom]."
Hrvatsko pravo, 2/1943., br. 52, str. 2.
34. "K 60-godišnjici hrvatskog novinstva u hercegovačkoj Hrvatskoj."
Novi list, 3/1943., br. 707, str. 4; 709,4. *O šezdeset godišnjici prvog broja
Bosiljka hercegovačkog.

35. "Naša najveća opasnost." Kršćanska obitelj, 26/1943., str. 165-166.
36. "Šesdeset godina hrvatskog novinstva u Hercegovini. [S tri portreta]." Hrvatsko pravo, 2/1943., br. 65, str. 4-5. *O Bosiljku hercegovačkom, Novom hercegovačkom bosiljku, Glasu Hercegovca i Osvitu.
37. "Božićni običaji u našoj Hercegovini." Hrvatsko pravo, 2/1943., br. 66, str. 4; str. 7.

Relativno kratki život fra Tihomira Zubca (27 godina) na polju književnog rada hercegovačkih franjevac urodio je obilnim plodom. S osrednjom sposobnošću i velikom marljivošću nastojao je upoznati velikane hercegovačke prošlosti te je napisao tople članke o fra Paškalu Buconjiću, fra Grgi Martiću, fra Augustinu Zubcu, fra Martinu Mikuliću, fra Didaku Buntiću, fra Radoslavu Glavašu, fra Ambri Miletiću... i velikanima iz nacionalne povijesti. Uz izabrane velikane on je povezoao kulturnu povijest svoga Reda i naroda. Navedeni radovi su, moglo bi se reći, stupovi jednoj knjizi čiji je plan samo on poznao...

Pisana djela fra Tihomira Zubca su izazov. On je njima dokazao i pokazao da se u đačkim i studentskim klupama može i treba učiti i pisati. Kad je prikupio potrebnu literaturu i stvorio možda posebni plan svog rada, objavljenim člancima on je, na sebi svojstven način, udario nekoliko stupova za nedovršeno djelo. Međutim, ti stupovi ne strše samostalno. Njih povezuje fra Tihomirova ljubav prema onom Redu i narodu za koji je predao svoj mladenački život.

BROTNJO

ZBORNIK 3

Matica hrvatska
Čitluk
Čitluk, 2006.